

Nemzetpolitikai összefoglaló

2017. 14. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Brüsszel bejegyezte a Minority SafePack kezdeményezést

Bejegyezte az Európai Bizottság (EB) az európai kisebbségi szervezetek által közösen összeállított Minority SafePack című európai polgári kezdeményezést – közölte szerdai hírlevelében az RMDSZ. A szövetség szerint az európai kisebbségek történelmet írtak a kedvező döntés nyomán. A kezdeményezőknek a bejegyzéstől számítva egy év áll rendelkezésükre, hogy az Európai Unió egymillió állampolgárának az aláírásával erősítsék meg kezdeményezésüket, amely lehetővé teszi, hogy jogalkotás kezdődjön az európai kisebbségvédelemről. A polgári kezdeményezés betervezői eredetileg tizenegy, a kisebbségek számára fontos területen kérték jogalkotásra az Európai Unió intézményeit. A bizottság részleges bejegyzést hagyott jóvá, amely kilencet tartalmaz az eredeti tizenegy javaslatból. A kezdeményezést az RMDSZ és partnerei javaslatára az Európai Nemzetiségek Föderatív Uniója (FUEN) kisebbségi vezetőkből álló bizottság égisze alatt 2013-ban indította el. A luxemburgi törvényszék idén február 3-án helyezte hatályon kívül az EB korábbi, elutasító döntését, és egy új, részletesen megindokolt döntést kért a brüsszeli végrehajtó testülettől. Az RMDSZ – amely úgy értékeli, hogy az európai kisebbségek történelmet írtak a mai döntéssel – közleménye szerint Kelemen Hunor szövetségi elnök, a kezdeményező bizottság tagja és Vincze Loránt, a FUEN elnöke az Európai Néppárt (EPP) Máltán zajló kongresszusán üdvözölték az EB új döntését, amely lehetővé teszi, hogy aláírásgyűjtés induljon, majd jogalkotás kezdődjön az európai kisebbségvédelemről. „Nem hátráltunk meg, amikor az Európai Bizottság elutasította a Minority SafePack kezdeményezést. S nem hátrálunk meg most sem, amikor lehetőség nyílik arra, hogy befejezzük mindazt, amit évekkal ezelőtt az európai polgári kezdeményezéssel el akartunk érni: mi továbbra is párbeszédet kérünk az őshonos európai kisebbségek nevében az uniós intézményektől egy közös kisebbségvédelmi keretszabályozás létrehozásáról és a nyelvi-kulturális sokszínűséghez kapcsolódó intézkedésekről” – nyilatkozta Kelemen. Vincze Loránt úgy fogalmazott: a Minority SafePack új és mindeddig páratlan lehetőséget nyit a kisebbségi érdekérvényesítés előtt. A FUEN elnöke elmondta, az aláírásgyűjtést az ernyőszervezet intenzív és látványos kampánnyal szeretné véghezvinni. Az egymillió aláírás összegyűjtésére 12 hónap áll a kezdeményezők rendelkezésére és nem csak kisebbségi személyek, hanem bármely európai állampolgár aláírhatja. „Egy évünk van arra, hogy felhívjuk Európa figyelmét hatvan millió polgárra, akik valamely kisebbségi nemzeti közösséghez vagy nyelvi csoporthoz tartoznak. Beszélni kívánunk magyar közösségeink helyzetéről és terveiről is, valamint meg akarjuk győzni az európaiakat, hogy aláírásukkal követeljék a nyelvi és kulturális hagyaték védelmét, támogassák a kisebbségi régiókat” – fogalmazott Vincze Loránt. A Minority SafePack európai polgári kezdeményezés a FUEN legnagyobb politikai projektje, amelyet az RMDSZ, a Dél-tiroli Néppárt (SVP) és az Európai Nemzetiségek Ifjúsága (YEN) kezdeményezett. A „Nem vagy egyedül. Egemillió aláírás a sokszínű Európáért!” mottó viselő dokumentum tizenegy EU-s intézkedést és jogszabályt javasol, amely az európai őshonos nemzeti és etnikai kisebbségek védelmét és érdekét szolgálja a következő

területeken: regionális és kisebbségi nyelvek, kultúra és oktatás, regionális politika, közképviselés, egyenlő bánásmód, audiovizuális és egyéb média, regionális (állami) támogatás. A javaslatcsomagot a kezdeményező bizottság 2013-ban nyújtotta be. Az Európai Bizottság uniós kompetenciahiányra hivatkozva elutasította bejegyzését, így nem kezdődhetett el egy uniós jogi aktus elfogadását célzó egy millió támogató aláírás összegyűjtése. A kezdeményező bizottság tagjai között van Hans Heinrich Hansen, a FÜEN volt elnöke, Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke, valamint az ENSZ egyik magas rangú diplomatája, kisebbségi képviselők, regionális vezetők és miniszterek. Az ügymenet során Magyarország a kisebbségek oldalán, Szlovákia és Románia pedig az Európai Bizottság oldalán lépett fel, a tárgyalásra 2016. szeptember 16-án került sor. A 2017. február 3-án kihirdetett döntés értelmében az Európai Bizottság egy új, részletesen megindokolt döntést kellett hozzon.

Bemutatták a magyarelles megnyilvánulások gyűjteményét

Az elmúlt három év magyarellesnek tekintett romániai megnyilvánulásainak a gyűjteményét mutatta be Tőkés László, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) és Szilágyi Zsolt, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) elnöke hétfői nagyváradi sajtótájékoztatóján. Az EMNT által összeállított negyvenoldalas Transylvanian monitor a romániai sajtóban ismertetett 312 esetet mutat be a 2014 és 2016 közötti időszakból angol, román és magyar nyelven. Tőkés László a sajtótájékoztatón a romániai magyarellességet az antiszemitizmushoz és romaellenességhez hasonlította. „Ez olyan fajtája a xenofóbiának, amely ellen egész Európában hadjárat folyik. A magyarellesség felszámolása nélkül nem lehet demokráciáról beszélni Romániában” – jelentette ki a fideszes európai parlamenti képviselő. Hozzátette, a magyarellesség nemcsak a 19–20. század öröksége Romániában, hiszen a jelenség Nicolae Ceaușescu kommunista diktátor rendszerének is az egyik tartóoszlopa volt. Tőkés László az autonómiaellenességet is a magyarellesség egyik változatának tekintette. Veszélyesnek tartotta, hogy a román kormányok még csak párbeszédet sem hajlandók folytatni az autonómiáról, és a kérdést a nemzetbiztonságot veszélyeztető ügyként a Román Hírszerző Szolgálat (SRI) hatáskörébe utalják. Úgy vélte, a nemzetállamok mellett a nemzeti közösségek is alkotó elemei az egyesült Európának, és aki az erdélyi magyarok ellen lép fel, Európa alapértékeit is támadja. Fontosnak tartotta, hogy a román politika magyarelles megnyilvánulásaira az erdélyi magyarság ne válaszoljon románellenes megnyilvánulásokkal. Szilágyi Zsolt megjegyezte: a kiadványban feldolgozott egyes esetek jelentékteleneknek tűnhetnek, az összkép azonban a kis ügyek nagy száma által válik nyomasztóvá. Az EMNP elnöke külön beszélt a marosvásárhelyi csendőrség tavalyi fellépéséről a székely szabadság napja résztvevői és szervezői ellen, és a kolozsvári csendőrség tavalyi és idei fellépéséről az Erdély-zászlót lobogtató EMNP-s politikusok ellen. „Kérjük a csendőrségtől, hogy semmisítse meg a büntetéseket, és kérjen bocsánatot. A kolozsvári március 15-ei

felvonulást szervező RMDSZ-től pedig azt kérjük, hogy tisztázza: a csendőrség vagy az ünneplő tömeg oldalán áll” – fogalmazott a politikus.

Kelemen: ha mi, erdélyi magyar emberek nem beszélünk ügyeinkről, más nem teszi meg helyettünk

„A váltakozó kihívásokkal szembesülő Európában ha mi, erdélyi magyar emberek nem beszélünk elég hangosan, érthetően és tényszerűen ügyeinkről, a bennünket ért jogsérelmekről, más nem fogja megtenni helyettünk. Az Európai Néppárt kongresszusa jó alkalom volt arra, hogy ismertessük partnereinkkel az elmúlt hónapok történéseit, a következő időszak kihívásait. Kontinensünk legnagyobb őshonos kisebbségeként pedig olyan értékekre hívjuk fel a figyelmet, amelyek révén Európa a nemzetek, a nemzetközösségek és régiók Európája lehet” – számolt be Kelemen Hunor szövetségi elnök azt követően, hogy az RMDSZ az EPP tagjaként 12 fős küldöttséggel képviseltette magát a máltai eseményen. „A kongresszuson kétségtelenül olyan témák szerepeltek, amelyek nagymértékben meghatározzák és befolyásolják Európa jövőjének alakulását. A napirenden túl kollégáimmal együtt alkalmat teremtettünk arra, hogy kétoldali találkozók, munkamegbeszélések és tárgyalásokon előtérbe helyezzük a romániai magyar közösség ügyét, hogy személyesen is ismertessük azokat a problémákat, amelyekkel az elmúlt időszakban nekünk, magyar embereknek szembesülnünk kellett. A kisebbségi jogok akadályoztatása mellett a marosvásárhelyi katolikus gimnázium helyzetére is felhívtuk a figyelmet” – utalt a Manfred Weberrel, az EPP képviselőcsoportjának elnökével folytatott megbeszélésre Kelemen Hunor. Mint elmondta, az RMDSZ a hamarosan benyújtandó anyanyelvhasználati törvénymódosítási csomag tartalmát is ismertette, Antonio Lopez Isturiztól, az Európai Néppárt főtitkárától pedig a Minority Safepack polgári kezdeményezéshez kért támogatást, aki erről biztosította is az RMDSZ-t és a FUEN-t. Kelemen Hunor értékelőjében úgy fogalmazott: Európa 60 millió őshonos kisebbségének – így a magyar közösségnek is – a következő egy évben az európai polgári kezdeményezés révén be kell bizonyítania, hogy elszánt törekvése mellett, és nem kerülhető meg akkor, amikor a feje felett döntenek. Az Európai Bizottság ugyanis lehetővé tette, hogy aláírásgyűjtés induljon, majd elkezdődjön a jogalkotás az európai kisebbségvédelemről. „Ha azt akarjuk, hogy az erős Európa az őshonos kisebbségek, a romániai magyar emberek otthona, ne csak lakóhelye legyen, akkor hangosan kell hallatnunk a hangunkat, olyan változásokat kell eszközölnünk, amelyektől nekünk jobb lesz Európában élni. A máltai kongresszuson is azt tapasztaltuk, ha mi, magyar emberek nem hívjuk fel a európai politika alakítóinak figyelmét a hazai jogsérelmekre, más nem teszi meg helyettünk. Az RMDSZ eltökélt szándéka, hogy elvigye Erdélyt Európába, hogy felhelyezze az erdélyi magyarok ügyét Európa térképére” – tette hozzá a szövetségi elnök, akinek az a tapasztalata: a rendszeres tájékoztatás előbb-utóbb beéri, hiszen az amerikai külügy 2016-os országjelentése is azt bizonyítja, az Egyesült Államok ma jobban figyel a

romániai magyarok ügyére, tisztában van azzal, hogy koránt sincs rendezve a kisebbségek helyzete, Románia pedig nem mintaállam.

Térítésmentes lesz az anyanyelvi fordítás a bírósági eljárásokban

Ismét térítésmentessé válnak az anyanyelvre történő fordítások a polgári peres eljárásokban. A vonatkozó jogszabályoknak az anyanyelv-használatot – így a magyar nyelv használatát is – megkönnyítő módosítását kedden hagyta jóvá a parlament. A törvénymódosító javaslatot a Most-Híd nyújtotta be. Céljuk az volt, hogy a közigazgatási, illetőleg polgári peres eljárással kapcsolatos beadványok és bizonyítékok lefordításának költségei ne az eljárás résztvevőit terheljék. A Polgári perrendtartás felújított megfogalmazása szerint „mindenkinek jogában áll a bíróság előtt anyanyelvén vagy olyan nyelven eljárni, amit ért. A bíróság köteles a feleknek egyenlő esélyt biztosítani jogaik érvényesítéséhez. Az ügy természetére és körülményeire való tekintettel a bíróság tolmácsot fog alkalmazni. Az ezzel kapcsolatos költségek, tehát, ha az ügyfél anyanyelvén vagy az általa beszélt nyelven jár el, az államot terhelik”. A módosítás előzménye, hogy az érintett jogszabályokból – egy 2016. június 30-án hatályba lépett módosítás során – kiesett az anyanyelv kifejezés, aminek következményeként fizetőssé vált az említett törvények által szabályozott eljárások dokumentumainak lefordítása más nyelvre. A problémára tavaly októberben a Magyar Közösség Pártja (MKP) hívta fel a figyelmet, hangsúlyozva, hogy az jelentős visszalépés az anyanyelvhasználat terén és sérti a jogegyenlőség elvét, illetve az Európa Tanács (ET) nyelvi kartáját is, amit Szlovákia 2002-ben aláírt. Az MKP rámutatott, hogy az eljárási dokumentumok fordításainak fizetőssé tétele komoly anyagi terhet ró azokra, akik anyanyelvükön szeretnék olvasni őket, hiszen az iratok fordítása oldalanként akár 20 euróba is kerülhet, ami – tekintettel arra, hogy sokszor több tíz oldalas dokumentumokról van szó – olyan jelentős költség, ami az eljárásban részt vevő felek egyenjogúságához való jogát is sérti. Az ügy kapcsán az MKP tavaly az igazságügyi tárcát is megkereste, nehezményezve az előállt helyzetet és a vonatkozó jogszabályok felülvizsgálását kérve. A Magyar Közösség Pártja kezdeményezését követően a Most-Híd képviselőinek egy csoportja terjesztette be azt a javaslatcsomagot, amelyet most hagyott jóvá a parlament.

Kőrösi Ildikó, az MKP önkormányzati és közigazgatási alelnöke az MKP nevében üdvözölte, hogy a módosítással a Polgári Perrendtartásba és a Közigazgatási Perrendtartásba visszakerült a beadványok és bizonyítékok kisebbségi vagy regionális nyelven való ingyenes beterjesztésének lehetősége. Az MKP alelnöke azonban arra is felhívta a figyelmet, hogy mivel a törvény az előző szabályozással ellentétben továbbra sem garantálja egyértelműen az anyanyelv használatát a peres eljárások során, a gyakorlat mutatja majd meg a kisebbségi nyelvhasználat tényleges lehetőségét a bíróságokon.

Vučić megnyerte a választást

Az Ipsos 96 százalékos feldolgozottsága alapján Aleksandar Vučić nyert a szerbiai elnökválasztáson. A kutatóintézet adatai szerint Aleksandar Vučić a szavazatok 55,2 százalékát szerezte meg. Második helyen Saša Janković áll 16,1 százalékkal, öt követi Luka Maksimović 9,4 százalékkal, majd Vuk Jeremić 5,7 százalékkal. Az Ipsos adatai szerint a választópolgárok 55 százaléka járult az urnák elé tegnap. A CeSID szerint kissé eltérnek a százalékok, azonban csupán néhány tizeddel és a sorrend sem változott. Utóbbi szerint is első helyen Aleksandar Vučić áll, 55,7 százalékkal, Saša Janković 15,6 százalékkal, Luka Maksimović 9,6 százalékkal, Vuk Jeremić pedig 5,7 százalékkal. Büszke és eredményes államfő kíván lenni – hangsúlyozta vasárnap esti sajtótájékoztatóján Szerbia újonnan megválasztott elnöke. Megköszönte Tomislav Nikolić eddigi munkáját, és reményének adott hangot, hogy az új kormány is olyan erővel fog dolgozni, ahogy ő tette az elmúlt három esztendőben. Büszkeséggel tölt el, hogy több szavazatot sikerült megszerezniem, mint a tíz ellenfelemnek összesen – nyilatkozta vasárnap késő esti sajtótájékoztatóján Aleksandar Vučić. A Szerb Haladó Párt elnöke Belgrádban kiemelte: sikeréhez hozzájárult a kisebbségek támogatása – a magyar lakta települések többségében is nyerni tudott – húzta alá a megválasztott államfő. „Számunkra nagyon fontos ez a nap. Megmutatkozott, hogy Szerbia milyen irányba szeretne haladni. Fontos volt, hogy a győzelem tiszta legyen, mint egy könnycsepp. Azért, hogy senki, semmit se magyarázhasson félre. Nem kicsi a különbség. Tizenkét százalékkal több szavazatot kaptam, 430 ezerrel többet, mint az összes többi jelölt. Megragadnám a lehetőséget, hogy megköszönjem Szerbia minden lakosának. Itt a szerbekre, bosnyákokra és a magyarokra is gondolok.” A politikus megköszönte a Magyar Kormány támogatását is. Leszögezte: Szijjártó Péter magyar külgazdasági és külügyminiszter személyesen is sokat tett azért, hogy a balkáni állam továbbhaladjon az eurointegráció útján. Emellett Vlagyimir Putyin orosz elnök pártfogásáért is hálás – fűzte hozzá Aleksandar Vučić, Szerbia újonnan megválasztott államfője.

Megoldódni látszik az ukrajnai magyarok kettős állampolgárságának ügye

Orbán Viktor miniszterelnök pénteken megbeszélést folytatott Brenzovics Lászlóval, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnökével, akivel megállapították: hamarosan megoldódhat az Ukrajnában élő magyarok kettős állampolgárságának ügye.

Orbán Viktor tájékoztatta a KMKSZ elnökét az ukrán államfővel Máltán folytatott csütörtöki megbeszéléséről, melyen kiderült, hogy az ukrán állam kétoldalú tárgyalás és megállapodás keretében kívánja rendezni ezt a kérdést. A magyar miniszterelnök közölte: nyitott erre, azzal a feltétellel, hogy Ukrajna biztosítja a megegyezés alapjául szolgáló jogszabályi háttérrel. A magyar kormányfő és Petro Porosenko ukrán államfő közti megbeszélésen Orbán Viktor arról biztosította az ukrán elnököt, hogy Magyarország támogatja Ukrajna szuverenitásának és területi integritásának megvédését. A kormányfő a megbeszélésen azt is hangsúlyozta, hogy Magyarország elkötelezett az ukrán-magyar energetikai együttműködés fenntartása mellett.

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter a NATO-tagországok külügyminisztereinek egy napos brüsszeli tanácskozását követően nyilatkozta azt, hogy Magyarország segíti Ukrajnát az európai uniós integrációs folyamatokban, elkötelezett támogatója vízummentességének és az unióval tervezett szabadkereskedelmi megállapodása jóváhagyásának, de nem fogja engedni, hogy a magyar nemzeti közösség hátrányosabb helyzetbe kerüljön. Szijjártó arra kérte Pavlo Klimkin ukrán külügyminisztert, gondoskodjanak arról, hogy se a nyelvtörvény, se az oktatási törvény, se az állampolgársági törvény módosítása ne érintse hátrányosan a magyar nemzeti közösséget.

A KMKSZ tiltakozik az ukrainai kisebbségeket sújtó jogalkotási törekvések miatt

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöksége Ungváron kiadott nyilatkozatában tiltakozott az ukrainai kisebbségeket sújtó jogalkotási törekvések miatt, és szorgalmazta, hogy a hatalmi szervek hagyjanak fel „a jogi formába burkolt kisebbségellenes törekvésekkel”, továbbá tegyenek érdemi lépéseket azok jogainak biztosítása és érvényesítése érdekében. A dokumentum hangsúlyozza: a KMKSZ úgy véli, hogy a nyelvhasználat, anyanyelvű oktatással és az állampolgársággal kapcsolatos jogok szűkítése ellentmond Ukrajna alkotmányának és az ország nemzetközi kötelezettségvállalásainak. „Az amúgy is feszült helyzetet csak tovább ronthatja, ha a törvényalkotók az országban tapasztalható égető gazdasági, szociális és demográfiai problémák megoldását a nemzetiségi kisebbség jogainak és lehetőségeinek csorbításával kívánják orvosolni” – olvasható a nyilatkozatban. A magyar szervezet szerint a társadalmi feszültségeket épp az állampolgári és kisebbségi jogok kiszélesítésével, a jogosítványok és eszközök alsóbb szintekre történő delegálásával, a valódi önkormányzatiság megteremtésével lehetne feloldani. „A nemzeti kisebbségekhez tartozóknak a szomszédos országban elnyert állampolgársága nemhogy nem veszélyezteti Ukrajnát, de komoly lehetőségeket jelent az európai struktúrák felé való közeledésben, az ország európai integrációjának megerősítésében” – emlékeztet a dokumentum. A KMKSZ elnöksége ezért szorgalmazza, hogy a hatalmi szervek hagyjanak fel a jogi formába burkolt

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
STRATÉGIAI TERVEZŐ ÉS TÁJÉKOZTATÁSI FŐOSZTÁLY

kisebbségellenes törekvésekkel, és tegyenek érdemi lépéseket a kisebbségek jogainak biztosítása és érvényesítése érdekében – zárul a magyar szervezet nyilatkozata.

